

Fugler i Hordaland 2004

Av Frode Falkenberg, Michael Fredriksen og Jostein Kjærandsen

Fugleåret 2004

Allerede i januar begynte vi å se konturene av et rekordår for islomen i Hordaland. Gjennom årets tolv måneder ble det sett hele 45 individer fordelt på 19 funn. Det er den beste opptredenen av arten hos oss noensinne, og stemmer godt overens med den økende mengden fugler som har blitt sett de siste åra. Januar og februar skulle videre imponere med hele tre nye vinterarter i fylket, nemlig egretthege (fylkets 9. funn), dvergmåke og svartrødstjert! Fra mars av ble det (nok en gang) påvist tidenes forekomst av svartryggerler, også det i samsvar med den økende trenden de siste åra. I løpet av perioden fram til slutten av juli ble det sett minst 56 ind. hos oss! Slutten av april kunne vise til en ny underart for fylket, nemlig den sørlige utgaven av svarthalespove. Identifikasjon av slike fugler kan være uhyre vanskelig, men individet som var på Herdla 28. april til 1. mai viste en rekke karakterer som tyder på at det dreier seg om en *Limosa limosa limosa*. Våren kunne vise til flere store sjeldenheter i Hordaland, med to funn av amerikakrikkand (4. og 5. funn), gulbeinsnipe (ny for fylket) og amursvale (4. funn). Utover sommeren og tidlighøsten ble rekordforekomster av både fiskeørn (ti funn) og gresshoppesanger (sju funn) registrert. Fra tidlig oktober rådet sidensvansene som de ikke har gjort på lange tider. Hele fylket kunne merke årets invasjon. På samme tid var det også mye dompap i fylket. Dompapens forekomst om høsten er meget variabel, og i år var den god. Det spesielle med mange av årets fugler var at de laget en for oss avvikende lyd, noe som kan tyde på en tilstedeværelse av fugler som normalt ikke opptrer i vårt hjørne av Europa (les mer i artsomtalen). En ny art for fylket skulle også dukke opp i løpet av høsten, nemlig en amerikablesand på Herdla i midten av oktober. På seinhøsten fikk vi så vidt føle på den kraftige, om enn noe kortvarige, invasjonen av konglebit på Vestlandet. Fire funn av 28 fugler ble gjort i løpet av november og desember.

Sjeldne hekkefugler

Til tross for at LRSK i Hordaland ikke har særlig god oversikt over noen av våre fåtallige hekkefugler tar vi med de artene som vi føler komiteen har noenlunde kontroll på. Årets eneste par med hekkende gravand i Hordaland var som vanlig på Herdla. Bergen kommune kunne vise til de eneste hekkende sothønene i fylket, der hele seks par gikk til hekking i år! Voss er som alltid den eneste lokaliteten der spurveugla finnes, og tre fugler ble hørt på forskjellige lokaliteter i vår. I Eidfjord begynner virkelig gulerlene å få fotfeste (eller er det kun et resultat av økt fokus på arten i området?), mens vintererlene fortsetter sin ekspansjon til nye områder i fylket. En spennende observasjon av svartstrupe på Hiskjo kan tyde på hekking i nærområdene på Bømlo, mens en myrsanger var tilbake i Myrkdalsdeltaet på Voss der den hekket i 2002. I år ble det riktignok ikke gjort noe hekkefunn. Kaiene i Bergen virket å øke noe, da det anslagsvis var 20 hekkende par nær sentrum i år. Til slutt inkluderer vi den eneste nye hekkearten i år, nemlig rosenfink. Ikke uventet skjedde dette i Myrkdalsdeltaet. Rosenfinken ble med dette den 173. påviste hekkearten i Hordaland.

Komiteens arbeid og årets rapportering

I løpet av året kom det inn i overkant 2000 observasjoner, hvor 1700 ble publisert på nettsiden vår, Fugler i Hordaland: www.cyberbirding.no/nof/. Antall saker som ble innsendt for behandling av komiteen var 54, der én var fra 2003 og 11 ble oversendt til den nasjonale sjeldenhetskomiteen NSKF. En sak ble underkjent, og en sak står på avventing. Komiteen besto i 2005 av Frode Falkenberg (sekretær), Michael Fredriksen og Jostein Kjærandsen. Fra neste år vil komiteen øke sitt mannskap med en person, Eirik Nydal Adolfsen fra Bergen.

Forkortelser brukt i rapporten

* - Observasjonen er behandlet og godkjent av LRSK
(F,V) - Observasjonen er foto- eller videodokumentert
Ad. - Fuglens fjærdrakt som voksen (adult)
Juv. - Fuglens første fjærdrakt (juvenile)
Pull. - Reirunge, eller ikke flygedyktig fugl (pullus)
M - Hann
F - Hunn
FF/ind. - Hunnfarget
1K, 1K+, 2K+ etc. - Angir alder etter kalenderårsystemet
N,S etc. - Trekkretning nord eller sør etc.
Sy. - Syngende
Rm. - Ringmerket
S.st. - Samme sted
As. - Askøy kommune
Be. - Bergen kommune
Øyg. - Øygarden kommune

Smålom *Gavia stellata*

Direkte trekk og vinter: En til på det meste 4 [2 ad. + 2 2K 19.2] ind. holdt seg i Kyvikjo, Stord fra nyttår og frem til 6.3 (THH). Også 1-2 ind. på Herdla, As. i perioden 1.1-17.4 (BAN,THA,OMO,DGJ,GJE m.fl.). 1 N Skogsøy, Øyg. 14.2 (JBE,JDJ) hører også med til vinterfunnene. Vårtrekket innledes av 1 N Skogsøy, Øyg. 24.3 (JBE,JDJ), og i perioden 24.3-21.6 ble det talt 379 nordtrekkende ind. forbi Skogsøy, Øyg., med 123 N [kl. 5.15-13] 20.5 som beste dagsnotering (JBE,JDJ,IFR). Andre trekknoteringer inkluderer 20 N Golten, Sund 30.4 (HTO) og 22 N Espevær, Bømlø 23.5 (IFR,MFR m.fl.). Høsttrekket innledes med 105 S [kl. 7-10] Skogsøy, Øyg. 12.9 (JBE) og samme dag ble det notert 88 S [kl. 8-13] Svellingen, Øyg. (ECH). Andre høstfunn inkluderer 4 S Hjeltefjorden, Øyg. 19.9 (JBE), 6 S [kl. 7-11] Skogsøy, Øyg. 18.9 (JBE,JDJ), 13 S [kl. 7.30-11] Skogsøy, Øyg. 26.9 (JBE), 10 S Skogsøy, Øyg. 30.10 (JBE,JDJ) og 5 ind. Kismul, Be. 9.10 (MOL,THA m.fl.). Av vinterfunn er det rapportert 2 ind. 28.10 (DGJ) og 3 ind. 30.10 (THA,OHE) fra Herdla, As., 1 ad. Kyvikjo, Stord 20.11-21.11 og 21.12 (THH) og 1 ind. ropende på sjøen Tjeldstø, Øyg. 20.11 (JBE).

Storlom *Gavia arctica*

Alle funn unntatt hekking: 4 ind. ble sett nordtrekkende forbi Skogsøy, Øyg., 1 N 7.5 (JBE,JDJ), 1 N 15.5 (ATM), og 2 N [kl. 5.15-13] 20.5 (JBE,JDJ,IFR). Bare to høstfunn er rapportert: 1 S Kyrkjefjellet, Bømlø 11.8 (PMA) og 3 ind. Herdla, As. 28.8 (BAN,GJE,GKJ m.fl.).

Islom *Gavia immer* [160/224-19/45]

Alle funn: I perioden 10.1-20.3 holdt det seg opp til 3 ind. på Herdla, As. hvor en av fuglene var oljeskadet (ATM,DGJ m.fl.). Andre vinterfunn inkluderer 1 ind. Sønstabø, Bømlø 24.1 (KBE), 1 ind. Solberg, Øyg. 14.-25.2 (JBE) og 1 S Tjeldstø, Øyg. 10.2 (JBE). Fra Skogsøy, Øyg. er det notert 1-3 stasjonære ind. i perioden 29.1-1.3 (JBE,JDJ m.fl.), 2 2K N + 2 stasj. ad. 1.5 (FFA,IFR,MFR,THA,ATM), 1 ad. 7.5 (JBE,JDJ), 1 ad. N 20.5 (JBE,JDJ,IFR), 1 N 21.6 (JBE), 2 S [kl. 7-11] 18.9 (JBE,JDJ), 1 N [kl. 7.30-11] 26.9 (JBE), og 3 ind [2 S + 1 N] 30.10 (JBE,JDJ). Andre høsttrekkere inkluderer 1 ad. N Tjeldstø, Øyg. 18.10 (JBE), 1 N Tjeldstø, Øyg. 24.10 (JBE), 1 N Tjeldstø, Øyg. 26.10 (JBE), 1 S Herdlevær, Øyg. 30.10 (ENA,TLI,ATM) og 1 S Tjeldstø, Øyg. 28.11 (JBE). På Herdla, As. dukket 2 ind. opp 28.10 (DGJ,MFR,THA), og 1 ind. ble notert 11.12 (HSA) og 31.12 (DGJ). Siste funn stammer fra Alvheim, Øyg. hvor 1 ind. ble sett i perioden 21.12-31.12 (JBE). Den gode trenden de siste åra fortsetter med 45 ind. mot 41 i 2003, 37 i 2002 og 39 i 2001.

Gulneblom *Gavia adamsii* [105/285-11/22]

Alle funn: Eneste vinterfunn var 1 ind. Svellingen, Øyg. 1.2 (JBE). 2 ad. N Golten, Sund 30.4 (HTO) innledet vårtrekket. Vårtrekket forbi Skogsøy, Øyg. ble imidlertid ikke like tallrikt som fjorårets; 4 ad. N 1.5 (FFA,IFR,MFR,THA,ATM), 7 ad. N [kl. 6-11.30] 7.5 (JBE,JDJ), 2 ad. N [kl. 7.20-9.50] 11.5 (HSA), 1 N 15.5 (ATM), og 1 ad. N 20.5 (JBE,JDJ,IFR). Ellers 1 N Tjeldstø, Øyg. 15.5 (JBE), 1 N Espevær, Bømlø 23.5 (IFR,MFR m.fl.) og 1 N Hjeltefjorden, Øyg. 19.6 (JBE). Høstens eneste observasjon var 1 S Skogsøy, Øyg. 12.9 (JBE).

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis*

Alle funn: Enkeltindivider er notert fra Dävøy, Øyg. 1.-18.1 (JBE,IFR,MFR), Etneelva, Etne 1.1 (J.Flesland), Etneosen, Etne 1.1-7.3 (IMÅ,RVO), Solberg, Øyg. 1.1-10.2 (JBE,MFR), Hamreelva, Be. 21.1-13.3 (BAN,THA m.fl.), Grandane, Voss 16.4 (OHE), Ulvenvatnet, Os 24.4 (ATM), Kalandsviken, Be. 9.10 (BLO,GKJ) og 19.11 (SSO), Herdlevær, Øyg. 9.11 (THA), og Hæreidsjøen, Eidfjord 20.11 (ATM). Året ble avsluttet med 2 ind. Hamretjern, Be. 31.12 (BAN).

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena*

Alle funn: 1-2 ind. Herdla, As. 1.1-27.2 (ATM,DGJ,GJE m.fl.), 1 ind. Herdla, As. 20.3-30.3 (KTO,HTO,DGJ), 1 ind. Kyvikjo, Stord 1.-15.1 (THH), 1 ind. Hiskjo, Bømlø 10.1-7.2 (KBE,OHA), 1 ind. Alvheim, Øyg. 21.3 (MFR,THA), 1-2 ind. Herdla, As. 16.10-12.12 (AER,DGJ,FHP m.fl.) og 1 ind. Hiskjo, Bømlø 26.12 (KBE,OHA).

Horndykker *Podiceps auritus* [33/45-2/5] etter 1992

Alle funn: Eneste vårfunn var 3 ind. Gjernesmoen, Voss 8.-15.4 (ECH,FFA,OHE,GHÖ). På Herdla, As. ble 2 ind. sett 3.-16.10 og 28.10 (DGJ,EFR,GJE m.fl.), og 1 ind. holdt seg der ut året (DGJ,FFA,MFR,OHE,THA m.fl.).

Grålire *Puffinus griseus* [25/186-1/1]

Alle funn: 1 S Telavåg, Sund 19.9* (IFR).

Havsvale *Hydrobates pelagicus*

Alle funn: Ringmerking på Vinappen, Fedje ga 3 ind [1 rm. + 2 kontroller] 20.7 (BAN,BBE,FFA m.fl.), 17 ind [15 rm. + 2 kontr.] 3.8 (BAN,IFR,MFR,ATM), og hele 73 ind [57 rm. + 16 kontr.] 9.8 (MFR,TLI,ATM m.fl.). Sistnevnte er rekord i løpet av en natt i Hordaland. Den forrige rekorden lød på 55 fangete ind. Skogsøy, Øyg. 10.8 1995.

Havsule *Sula bassana*

Store antall og uvanlige lokaliteter: Høyeste antall fra Skogsøy, Øyg. inkluderer 130 N [kl. 10-12] 27.2 (JBE) og 150 N 20.5 (JBE,JDJ,IFR).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Innlandsfunn, konsentrasjoner og "mellomskarv": Innlandsfunn inkluderer enkeltindivider ved Grandane, Voss 16.4, 10.6 og 2.8 (OHE), 6 ind. Storavatnet, Bømlø 16.8 (KKA) og 2 ind Ådlandsvatnet, Stord 5.9 (THH). Høyeste dagsnotering fra Skogsøy, Øyg. var 205 N [kl. 7-11.30] 1.4 (JBE).

Egretthegre *Ardea alba* [8/8-1/1]

Alle funn: 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 11.-15.1 (F) (O.Hellesund,ENA,FFA m.fl.). Første vinterfunn i Hordaland. Fuglen er trolig den samme som sto på Smøla i Møre og Romsdal tidligere på vinteren. I denne perioden var det også en egretthegre i Finland. Arten er meget sjelden i Norden vinterstid. Les mer om denne fuglen i Falkenberg (2004a). Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Knoppsvane *Cygnus olor*

Alle funn: Hovedtyngden av en jevnt økende funnmasse er fra sør i fylket. Fra Etne meldes om 2 ad. Etneosen 5.3 (IMÅ,RVO), 2 ad. + 5 2K Etneosen 7.3 (IMÅ,RVO), 3 par ved tradisjonelle hekkelokaliteter i Etne 19.3 (RVO) og 3 2K + 1 ad. Skånevik 5.4 (OHE,TTH). Fra Sveio meldes 2 ad. Førdespollen 12.4 (THH), 2 ad. Vigdarvatnet 9.2 og 12.4 (THH), 1 ad. Mannavatnet 14.5-16.5 (THA m.fl.), og 7 ind [2 ad. + 5 juv.] Mannavatnet 24.8 (THH). Kun to funn fra Bømlø: 2 ad. Kjøl, Bømlø 27.4 (OHA) og 1 ad. Innvær, Bømlø 1.6 (LØK). Fra Stord meldes 2 ad. Kyrkjeberget 17.1-29.4 (THH,AVA), 1 ad. Leirvik havn 17.1-10.2 (THH), 1 ad. Eldøy, Stord 5-8.2 og 2 ad. s.st. 18.3 (THH), 2 ad. Aker Stord, Stord 22.4 og 3 ind. s.st. 19.10 (THH), 2 ad. Ådlandsvatnet, Stord 24.3 (THH), og 1 ad. Kyvikjo, Stord [ny lokalitet] 2.5 (THH). 1 par hekket på ny lokalitet i Nordretjødno, Fitjar 16.4-1.6 (THH). Lenger nord i fylket foreligger langt færre funn: 1 2K Dalland, Fusa 1.11 (E.H.Berglund) er første funn fra Fusa, 1 ad. Håkonsund, Sund 31.12 (EFR,THA,FHP) og 1 ad. Eikangervåg, Lindås 1.1-20.6 og 30.10 (TSV). Se forøvrig Tjensvoll (2004) for full oppsummering av knoppsvanens status i Hordaland.

Sangsvane *Cygnus cygnus*

Juni til august: 1 ad. Kolavatnet, Fjell 12.6 (FFA,MOL) er trolig samme fugl som har oversomret tidligere år (sist oppdatert sommeren 2002). 1 par Hardangervidda, Eidfjord 30.6 (JOP). 2 ind. Vabø, Lindås 26.8 (TSV). Vi tar også med høstens første trekker som var 1 ind. Røykenes, Os 24.10 (BLO). Til slutt en ansamling på 60 ind. [2/3 ad.] Melsvatnet, Voss 23.12 (OHE). Ansamlinger av sangsvane er underrapportert til LRSK, noe vi håper vil endre seg framover. Alle konsentrasjoner på minst 25 ind. er av interesse.

Sædgås *Anser fabalis* [20/82-2/3]

Alle funn: 1 ad. *A. f. fabalis* i sin tredje vinter ved Klokkarvatnet og Hamretjern. Fana, Be. 31.12 (2003)-22.1* (F) (MFR,THA,ATM m.fl.). 1 ind. *A. f. fabalis* Herdla, As. 27.3* (CJE,ESR). 2 ind Lundarosen, Voss 21.-31.12 (F) (OHE) tilhørte trolig underarten *A. f. rossicus*. Sistnevnte funn er oversendt til NSKF, men er ikke ferdigbehandlet. Blir disse fuglene godkjent som tundrasædgjess (*Anser fabalis rossicus*) vil de evt. bli de første godkjente i Hordaland. De holdt seg for øvrig sammen med en østlig tundragås, noe som foruten drakt og nebbkarakterer kan indikere et østlig opphav.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 20.-30.3 (GJE,EFR,KTO). 3 ind. Grandane, Voss 3.-4.5, økende til 44 ind. 5.5 (OHE). 5 ind. Sævarhagsvikjo, Stord 5.5, økende til 15 ind. 6.-7.5 (RGL,THH). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 12.-30.6 (JBE) representerer et sjeldent sommerfunn hos oss. Videre på høsttrekk finner vi 1 ind. Reppen, Voss 22.9 (ECH), som bare var andre funn på denne relativt godt besøkte lokaliteten. 4 ind. Herdla, As. 29.9 (IFR,MFR,THA), økende til 6 ind. i perioden 2.-9.10 (BAN,GJE m.fl.), og opptil 9 ind. i perioden 19.-24.10 (THA m.fl.). 1 ind. Sunndal, Kvinnherad 7.10 (ALA).

Tundragås *Anser albifrons* [68/369-5/10]

Alle funn: 3 ind. [minst to bestemte *A. a. albifrons*] Kollsnes, Øyg. 1.1 (JBE). 1 ad. Herdla, As. 10.1-11.1 (IFR,MFR,THA m.fl.) ble ikke underartsbestemt. 4 ad. *A. a. albifrons* Breivik, Øyg. 27.1 (JBE). 1 ind. [ubestemt underart] Husvatnet, Øyg. 25.9 (JBE). 1 ad. *A. a. albifrons* Lundarosen, Voss 21.12 (OHE) og trolig samme ind. Melsvatnet, Voss 22.12 (OHE).

Grågås *Anser anser*

Desember - februar: 3 ind. Klokkarvatnet, Be. 2.1 (THA) og trolig samme 3 ind. Kalandsvatnet, Be. 19.1 (IFR,MFR) og 13.2 (BAN,THA). 3-9 ind. Herdla, As. 10.-17.1 (BAN,IFR,KTO,MFR,OHE,THA m.fl.) og 1 ind. frem til 27.2 (DGJ,JDJ,OMO,THA). 2 ind. Breivik, Øyg. 18.1 (IFR,MFR) og 27.1 (JBE). 2 ind. Herdlevær, Øyg. 27.2 (JBE). 8 ind. Herdla, As. 18.12 (OMO,HSA). 1 ind. Lundarosen, Voss 21.12 og trolig samme ind. Melsvatnet, Voss 22.12 (OHE). 7 ind. Kollsnes, Øyg. 31.12 (JBE). Vi tar også med 850 N [fordelt på 22 flokker kl 12.50-14.20] Sollien, Be. 31.3 (ATM), 370 S Kyrkjefjellet, Bømlø 10.8 (PMA) og 120+ ind rastende ved Nordmannslågen, Eidfjord 10.8 (OHE).

Stripegås *Anser indicus* [3/4-2/3]

Alle funn: 2 ind. Grandane, Voss 5.5* (F) (OHE,HGR,TTH). 1 ind Herdla, As. 21.8-21.11* (F) (GJE,ENA,SSO m.fl.). Fjerde og femte funn av denne arten av kategori E (arter som regnes som rømlinger) i Hordaland.

Kanadagås *Branta canadensis*

Utvalgte funn: 2 ind. Tinnhølen, Eidfjord 2.7 (ECH) er en relativt uvanlig plass for arten å dukke opp. Fuglene var sammen med en hvitkinngås (se under).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

Alle funn: Vårtrekket innledes med 520 N [kl. 11-12] Svellingen, Øyg. 27.4 (ECH). Deretter 25 N; to flokker Vinappen, Fedje 8.5 (BAN,MFR,TLI m.fl.), 450 N [kl. 6.30-12.30] Skogsøy, Øyg. 15.5 (ATM), 300 N Tjeldstø, Øyg. 15.5 (JBE), 296 N [kl. 6-10.30] Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE), 70 N Tjeldstø, Øyg. 19.5 (JBE), 17 N Skogsøy, Øyg. 20.5 (JBE,JDJ,IFR), og 19 N Espevær, Bømlo 23.5 (IFR,MFR m.fl.). Et uvanlig sommerfunn stammer fra Tinnhølen, Eidfjord hvor 1 ind. ble sett sammen to kanadagjess 2.7 (ECH). Høsttrekket innledes med 8 S [kl. 7-11 Skogsøy, Øyg. 18.9 (JBE,JDJ)]. Deretter ca 100 S Fedje, Fedje 29.9 (JDJ), 200+ ind. Vinappen, Fedje 3.10 (IFR,MFR,THA), 10 og ind. Herdla, As. 21.9 (EFR,IFR,OMO,THA). 2-3 ind. 3.10-17.10 (GJE,SSO m.fl.) og senere 1 ind. (EFR, THA m.fl.) holdt seg på Herdla, As ut året.

Ringgås *Branta bernicla*

Alle funn: En stasjonær fugl på øyene utenfor Svellingen, Øyg. 3.7 (ECH) representerer et sjeldent sommerfunn. Høsttrekket innledes av 20 S Skogsøy, Øyg. 4.9 (ENA,JDJ,IFR). Deretter 102 S [kl. 7-10] Skogsøy, Øyg. 12.9 (JBE), 75 S [kl. 8-13] Svellingen, Øyg. 12.9 (ECH), 52 S Golten, Sund 18.9 (EFR), 68 S [kl. 7-11] Skogsøy, Øyg. 18.9 (JBE,JDJ), 7 ind. Svellingen, Øyg. 19.9 (ECH), 30 ind. s.st. 21.9 (ECH), og 7 S [kl. 7.30-11] Skogsøy, Øyg. 26.9 (JBE). Også 3 ind. Herdla, As. 2.10-3.10 (BAN,GJE,EFR).

Gravand *Tadorna ferruginea*

Hekkefunn og funn medio november til medio februar: 1 ind. Herdla, As. 13-18.2 (SBY,ATM,THA) økte til 12 ind. 22.2 (OMO), og var trolig tidlige trekkere. 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 26-27.3 (JBE) var første registrering på lokaliteten. 1 F med 7 pull. Herdla, As. 15.6 (DGJ) var eneste registrerte hekkelokalitet for arten i Hordaland i 2004.

Brunnakke *Anas penelope*

Desember - februar: 1 M Solberg, Øyg. 1.1 (JBE). 25 ind. Ortuvatnet, Be. 2.-10.1 (THA,KTO) og opp til 28 ind. s.st. 3.-22.2 (ATM,GKJ,JOP). 3-8 ind. Nesttunvatnet, Be. 4.1-29.2 (GKJ,OOV,RVI). 1 M Vikastemmo, Stord 14.1-4.2 (THH). 1 M Kyrkjeberget, Stord 31.1 (THH). 1 par Stordalen, Etne 23.-25.1 (MKL). 1 2K M Kleppstø, As. 28.1 (ATM). Opp til 15 ind Herdla, As. 5.-12.12 (DGJ,MFR,THA,OIN). 1 par Lynghaugtjern, Be. 12.12 (BAN,OMO,NIT m.fl.). 23 ind [14 F + 9 M] Ortuvatnet, Be. 12.12 (BAN,OMO,NIT m.fl.). 12 ind [6 M + 6 F] Tveitevatnet, Be. 12.12 (ATM). 1 par Melsvatnet, Voss 22.-23.12 (OHE). Vi nevner også toppnoteringene fra Herdla, As. med 70+ ind. 17.4 (ENA,DGJ,GJE) og 110+ ind. 19.10 (THA m.fl.).

Amerikablesand *Anas americana* [0/0-1/1]

Alle funn: 1 ad. M Herdla, As. 17.10-13.11 (ENA,EFR,IGR m.fl.). Funnet er innsendt men ikke ferdigbehandlet av NSKF. Ved en evt. godkjenning vil dette bli første funn av denne nordamerikanske arten i Hordaland. På landsbasis forelå det 14 funn til og med 2002. Full omtale av funnet og omstendighetene leser du i Nydal Adolfsen (2004).

Krikkand *Anas crecca*

Desember - februar: 3 ind. Ortuvatnet, Be. 1.-2.1 (IFR,MFR,THA,ATM) og 2 F s.st. 22.2 (JOP). 1 F Tjeldstø, Øyg. 15.-26.1 (ENA,FFA,JBE) og 3 ind. s.st. 16.1 (IFR,MFR). 3 par Stordalen, Etne 23.-25.1 (MKL). 3 ind. Herdla, As. 24.1 (THA m.fl.). 1 F Kyrkjeberget, Stord 31.1-12.2 (THH). 2 M Sandvin, Odda 12.2 (RVO). 1 F Sagvåg havn, Stord 14.2 (THH). 1 F Gravdal, Be. 21.2 (IFR,MFR). 1 ind. Byparken, Be. 27.10-31.12 (HTO,FFA,OMO m.fl.). 4 ind. Herdla, As. 5.-12.12 (DGJ,MFR,THA) og 5 ind. s.st. 18.12 (OMO,HSA). 1 F Gravdal, Be. 31.12 (MFR).

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* [3/3-2/2]

Alle funn: 1 M Sandvin, Odda 18.4 (F) (IMÅ,RVO). 1 M Kjøl, Bømlo 5.6 (F) (OHA m.fl.). Oppsiktsvekkende to funn av denne nordamerikaneren i Hordaland i år. På landsbasis forelå det 47 funn til og med 2002. Funnene er innsendt, men foreløpig ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Stjertand *Anas acuta*

Alle funn: 1 F Langavatnet, Eidsvåg, Be. 14.3-22.4 (NIT,OØS m.fl.). 1 M Herdla, As. 17.4-21.4 (ENA,DGJ,GJE). 1 par Garen, Eidfjord 7.5 (ABR). 1 par Tjeldstø, Øyg. 19.5 (JBE). 1 ind. Gåsland, Bømlo 3.8 (LØK). 1 1K M Herdla, As. 3.10 (EFR) og 1 F s.st. 15.12 (JDJ).

Knekkand *Anas querquedula* [44/80-3/5]

Alle funn: 1 par Meling, Bømlo 9.5* (F) og 1 F 11.5 (F) (OHA m.fl.). 1 par Grandane, Voss 11.5* (F) (OHE). 1 M Tjeldstø, Øyg. 13.5* (F) (JBE).

Skjeand *Anas clypeata*

Alle funn: 1 F + 4 M Herdla, As. 17.4 (ENA,DGJ,GJE). 1 M Herdlevær, Øyg. 4.5 (KPG). 1 M Ortuvatnet, Be. 13.10-27.11 (GJE,DSH).

Taffeland *Aythya ferina*

Alle funn: 1 par Kalandsvika, Be. 17.4 (EFR). 1 ind. Storavatnet, Bømlo 17.10 (KKA). 4 1K/F som dukket opp i Kjøl, Bømlo 18.12 er største ansamling i Hordaland siden 1996. Samme fugler ble gjenfunnet i Øklandsvatnet og flere lok. på Bømlo fram til 20.12 (OHA).

Toppand *Aythya fuligula*

Hekkefunn i lavlandet og ansamlinger: Par med 5 pulli Straumfjellet, Fjell 9.7 (JOP). På det meste 350 ind. 13.3 og 500+ ind. s.st. 30.10 (TSV) på tradisjonell overvintringsplass i Eikangervåg, Lindås.

Bergand *Aythya marila*

Alle funn utenfor hekkeområdene: 1 M + 1 F Herdla, As. 1.1 (DGJ). 1 ind. Nesttunvatnet, Be. 14.1 (MFR). 1 F Storavatnet, Stord 14.1 (THH). 60 ind. Hjelmåsvågen, Lindås 27.2 og 10 ind. s.st. 29.2 (TSV). 7 ind. Eikangervåg, Lindås 7.3 (TSV,KTO). 1 S Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE). 1 par Hjelmåsvågen, Lindås 15.6 (JDJ) og 2 M + 1 F s.st. 20.6 (TSV). 1 M Ulvikpollen, Ulvik 25.7 (ECH). 1 ind. Grandane, Voss 20.8 (OHE). 2 ind. Eikangervågene, Lindås 30.10 (TSV). 1 1K Herdla, As. 30.10 (THA,OHE). 1 F Gravdal, Be. 31.10 (IFR,MFR). 1 ind. Seimsvatnet, Voss 31.12 (OHE).

Ærfugl *Somateria mollissima*

Konsentrasjoner og ferskvannsfunn: 750 ind. fordelt på to flokker Hjelmåsvågen, Lindås 29.2 (TSV). 1700+ ind. Herdla, As. 30.10 (THA,OHE). 2000 ind. Horgo, Austevoll 30.10 (OOV m.fl.). 400 ind. Sengi, Austevoll 30.10 (OOV m.fl.). 500 ind. Nygårdsviken, Be. 29.11 (HTO). 1500 ind. Hjelmåsvågen og Eidsnes, Lindås 25.12 (TSV). Eneste ferskvannsfunn er 1 M Grandane, Voss 28.4 (OHE) hvor arten sjelden observeres.

Praktærfugl *Somateria spectabilis* [22/37-0/0]

Alle funn: Den etter hvert legendariske Herdla-fuglen, en gammel hann, ble observert lenger inne i fjordsystemet fra nyttår og frem til 18.4: Hagelsundbrua, Lindås 22.-25.1* (TSV,IFR,MFR), Isdalstø, Lindås 29.2* (F) (TSV) og Hjelmåsvågen, Lindås 18.4 (JBE m.fl.). Dette var andre funn i Lindås kommune. Den 25.7 var imidlertid Herdla-fuglen på

plass på Herdla, As. til sin 19. vinter på hvor den ble observert frem til 21.11 (MFR,THA m.fl.).

Havelle *Clangula hyemalis*

Hekkefunn og ferskvann vinter: 1 ad. M Lille Tveitevann, Be. 18.10-23.10 (B+R Mjøs,ATM). 1 1K/F Tveitevatnet, Be. 12.12 (ATM).

Svartand *Melanitta nigra*

Hekkefunn og ferskvann vinter: 3 ind. Gjernesmoen, Voss 22.10 (OHE), Vi nevner også noen trekk tall fra Skogsøy, Øyg.: 55 S [kl. 7-10] 20.3 (JBE,ATM), 44 S + 19 N [kl. 7-11.30] 1.4 (JBE) og 93 N + 25 S [kl. 5.15-7.30] 21.6 (JBE). Høyeste dagsnotering fra Herdla, As. var 32 FF + 1 M 21.11 (DGJ).

Kvinand *Bucephala clangula*

Ansamlinger: Årets toppnoteringer fra ansamlinger ved utslepp fra landbaserte smoltanlegg var: 1000+ ind. Bjørsvik, Lindås 4.4 (TSV), 6-700 ind. Nesfossen, Lindås 8.2 (TSV), 45 ind. Ålvik, Jondal 28.2 (IMÅ,RVO), 40 ind. Herand, Jondal 28.2 (IMÅ,RVO), 175 ind. Ljonesvågen, Kvam 28.2 (IMÅ,RVO), 500 ind. Bjørsvik, Lindås 28.11 (TSV) og 500 ind. Nesfossen, Lindås 28.11 (TSV).

Lappfiskand *Mergellus albellus*

Alle funn: På den tradisjonsrike overvintringsplassen i Kalandsvika, Be.: 1 F 2.-10.1 (BAN,KBJ) økte til 4 F 16.1 (ENA), så 3 F frem til 13.3 (THA,FHP m.fl.), og til slutt 1 F 20.3 (BAN). 3 F på Hatlestad, Be. 2.1 (THA) dreier seg også om disse fuglene. Fra andre lokaliteter i første halvår finner vi: 1 M Nordheimsund, Kvam 1.1-2.3 (JMO,T.Kjosås), og 1 M Storavatnet, Stord 11.1-18.3 (PMA,DRI,THH). Høsten begynte med 1 F Kalandsvann, Be. 31.10 (IFR,MFR) som økte til 3 ind. 22.11 (ENA), og deretter 2 ind. 12.12 (BAN,OMO,NIT m.fl.). Også 2 ind. Hatlestad, Be. 23.11 (THA).

Laksand *Mergus merganser*

Ansamlinger: Årets toppnotering var 23 ind. Kalandsvika, Be. 20.3 (BAN).

Myrhauk *Circus cyaneus* [28/30 til 35-1/1]

Alle funn: 1 hunnfarget ind. Skjørnsand, Fusa 2.8* (F) (SSO). Første funn i kommunen.

Spurvehauk *Accipiter nisus*

Konsentrasjoner: Årets beste dag var 16 ind. Herdlevær, Øyg. 30.10 (ENA,TLI,ATM).

Musvåk *Buteo buteo* [47/59-3/6]

Alle funn: 1 ind. Hegglandsdalen, Os 24.4 (ATM). 1 V Nipedalen, Be. 30.5 (IFR,MFR). 2 ind. Vallaheiane, Be. 2.9 (ENA) og 4 ind. [2 1K + 2 ad.] s.st. 3.9 (ENA).

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Uvanlige lokaliteter: 1 imm. Turøy, Fjell 28.3, ble en ny art for lokaliteten (ATM,OOV).

Fiskeørn *Pandion haliaetus* [65/65-10/10]

Alle funn: Et meget god år med tilsammen 10 funn: 1 S Herdla, As. 17.4 (ENA). 1 ind. Sandvin, Odda 5.5 (IMÅ,RVO). 1 ind. Reppen, Voss 4.8 var ny art for lokaliteten (ECH). 1 1K Låtevatnet, Odda 28.8-16.9 (BJA,FFA,IMÅ,RVO). 1 ind. Øvre Eidfjord, Eidfjord 28.8 (ATM). 1 1K Svåsand, Jondal 30.8 (L.Svåsand). 1 ind. Hovland, Bømlo 2.9 (RHO). 1 ind. Seimsvann, Voss 6.9 (ECH). 1 ind. Kjelstraumen, Austrheim 10.9 (OOV,TSV). 1 S Oddadalen, Odda 12.9 (IMÅ).

Tårnfalk *Falco tinnunculus*

November - februar: 1 ind. Herdla, As. 10.1 (IFR,MFR,THA m.fl.). 1 ind. Vindenes, Fjell 21.1 (ECH). 1 ind. Ågotnes, Fjell 2.2 (JBE). 1 ind. Solberg, Øyg. 5.2 (JBE). 1 ind. Solberg, Øyg. 10.-14.2 (JBE). 1 ind. holdt seg i Austrheim, Austrheim 10.11-31.12 (OWS). 1 ind. Øvre Eidfjord, Eidfjord 18.11 (ATM). 1 ind. Eikelandssosen, Fusa 30.11 (SSO). 1 ind. Vikafjellet, Voss 2.12 (H.Skoglund). 1 ind. Egnehjem, Odda 27.12 (ALA).

Dvergfalk *Falco columbarius* [15/15-2/2] vinterfunn etter 1992

November - medio mars: To vinterfunn er begge fra Bømlo: 1 ind. Ådnanes 1.1 (LØK), og 1 ind. Gåsland 9.12 (KKA).

Lerkefalk *Falco subbuteo* [3/3-1/1]

Alle funn: 1 ind. Vossabakken, Voss 17.8* (OHE).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Alle funn utenfor hekkeområder: 1 ind. Bulko, Voss 17.8 (ECH) og 1 ind. s.st. 5.10 (ECH).

Vandrefalk *Falco peregrinus*

Alle funn utenom hekking: Funnmengden er temmelig lik fjorårets med 46 rapporterte funn av ca 49 ind. gjennom hele året.

Vaktel *Coturnix coturnix* [8/8-1/1]

Alle funn: Eneste obs. var et ropende ind. i Myrkdalsdelta, Voss 13.6* (IFR,MFR,THA).

Åkerrikse *Crex crex* [60/63-3/3] etter 1970

Alle funn: Ropende enkeltindivider er rapportert fra Herdla, As. 2.-17.6* (OMO,SBY m.fl.), Soltveit, Radøy 9.6* (SBY,JDJ,OOV), Straume, Radøy 9.6-2.7* (SBY,OOV,M.Hoel). Som vanlig er det under halvparten av de rapporterte åkerriksene som blir beskrevet for LRSK.

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Alle funn: Eneste rapporterte funn i hekketiden er 1 ropende Rimbareidtjødn, Fitjar 30.5 og 1 ropende Vestbøstادتjødn, Fitjar samme dag (THH,AVA). Høst og vinterfunn: 1 ind. Turøy, Øyg. 7.10 (ECH,Pedro Leitao). 1 ind. Hjelme, Øyg. 30.-31.10 (JBE,JDJ). 1-2 ind. Kalandsvika, Be. 6.11 (JDJ). 2 ind. Espeland V, Be. 7.11 (THA). 1 ind. Lønnetjern, Be. 7.11 (THA). 1 ind. Muthaugtjern, Be. 7.11 (THA). 1 ind. Skjenavann, Be. 7.11 (THA). 1 ind. Storavatnet, Be. 7.11 (THA). 1 ind. Melingsvatnet, Bømlo 31.12 (OHA). 1 ind. Øklandsvatnet, Bømlo 31.12 (KBE,OHA,LØK). 5 ind. Telavåg, Sund 31.12 (EFR,THA,FHP).

Sivhøne *Gallinula chloropus*

Alle funn: Mest stabile lokalitet for sivhøne var Ortuvatnet, Be. hvor 1 ind. ble registrert i periodene 3.2-19.3, 26.9, 13.10, og 27.11-31.12 (ATM,BAN,GJE m.fl.). Ellers tilsammen 15 ind. fordelt på Bergen (8), Øygarden (2), Stord (2), Fitjar (1) og Bømlo (1). Ingen sommerfunn i perioden 28.4-26.9.

Sothøne *Fulica atra*

Hekkefunn: Et svært godt år for arten i Bergen med påvist hekking i Ortuvatnet (3 par), Skjenavann (1 par), Solheimsvatnet (1 par) og Tveitevatnet (2 par). Kun fire funn rapportert utenom Bergen: 1-2 ind. Tjeldstø, Øyg. 12.4-15.4 (ECH,EFR,GHÖ,JBE m.fl.), 1 ind. Måge, Ullensvang 3.4 (JFØ), 1 ind. Grandane, Voss 24.1-27.1 (OHE), og 1 ind. Lundarosen, Voss 20.12-31.12 (OHE). Se forøvrig Håland (2005) for full oversikt over hekkefunnene i Hordaland i perioden 1970-2004.

Trane *Grus grus*

Trekk: 1 2K Granvindeltaet, Granvin 9.4-18.4 var første funn i deltaet (ECH,FFA,OHE,GHÖ). 1 ind. Kamben, Voss 1.5 (TLI). 1 meget seint ind. Haukåsvannet, Be. 28.11* (F.Storheim). Også antatt hekking på Hardangervidda, Eidfjord hvor minst et par ble observert i perioden 30.5 til 31.7 (IMÅ,JOP,TIL,E.Marhus).

Tjeld *Haematopus ostralegus*

Desember – februar (overvintrende): Ingen overbevisende vinterfunn da 10 N [kl. 10-12] Skogsøy, Øyg. 27.2 (JBE), 1 ind. Solberg, Øyg. 29.2 (JBE) og 1 ind. Tofterøy, Sund 29.2 (BAN m.fl.) må regnes som tidlig vårtrekk. Vi tar også med beste dagsnoteringer vår og høst som var 1146 N [kl. 7-11] Skogsøy, Øyg. 24.3 (JBE,JDJ) og 1075 S [kl. 6-10] s.st. 7.8 (JBE).

Sandlo *Charadrius hiaticula*

Desember - januar: Eneste vinterfunn var 1 ind. Herdla, As. 21.1 (AHÅ). Vi tar også med et sjeldent hekkefunn fra Flesland, Be hvor et par med to unger ble observert 21.5 (N.Lund). Trolig hekket to par på Flesland i 2003 (N.Lund). Høyeste dagsnotering fra Herdla, As. var 200 ind. 28.8 (BAN,GJE,GKJ m.fl.).

Boltit *Charadrius morinellus*

Trekk: 2 ind. Haugo, Voss 19.5 (OHE) og 7 ind. s.st. 20.5 (ECH,OHE,TTH).

Heilo *Pluvialis apricaria*

November til medio februar: Det eneste vinterfunnet i år var 1 ind. Herdla, As. 15.12 (JDJ). Arten er ikke årlig i Hordaland vinterstid.

Vipe *Vanellus vanellus*

Desember - januar: 1 ind. Herdla, As. 10.-24.1 (IFR,MFR,THA m.fl.). 1 ind. Gåsland, Bømlø 23.1 (KKA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 26.1 (JBE). 1-2 ind. Herdla, As. 5.-18.12 (JDJ,DGJ,HSA,OMO). 4 ind. Kjøl, Bømlø 18.12 (OHA). Vi tar også med et uvanlig innlandsfunn: 1 ind. Finse, Ulvik 20.4 (FFA m.fl.).

Polarsnipe *Calidris canutus*

November til juli: 10 N Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE). 3 S Vinappen, Fedje 20.7 (ENA). 2 S Skogsøy, Øyg. 27.7 (JDJ,IFR).

Sandløper *Calidris alba*

Alle funn: Fra Herdla, As. er det rapportert 15 ind. 28.8 (BAN,GJE,GKJ m.fl.), 2 1K 4.9 (ENA,JDJ) og 2 ind. 14.9 (EFR). Ellers 3 S [kl. 6-10] Vinappen, Fedje 9.8 (MFR,TLI,ATM m.fl.).

Dvergsnipe *Calidris minuta*

Uvanlige lokaliteter: 4 1K Gjernesmoen, Voss 29.8 (OHE), 1 ind. Vinnesleiro, Fusa 28.8-3.9 (SSO,JDJ m.fl.), og 1 ind. Sandvin, Odda 5.10 (IMÅ,RVO).

Temmincksnipe *Calidris temminckii*

Alle funn utenfor hekkeområdene: 2 ind. Lotatreet, Voss 23.5 (OHE). 1 ind. Grandane, Voss 10.6 (OHE). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 21.-22.6 (OHE,BAN). 2 ad. Herdla, As. 25.7 (MFR,THA). 1 1K Herdla, As. 19.-21.8 (FFA,ENA).

Tundrasnipe *Calidris ferruginea*

November til juli : 2 ad. Herdla, As. 25.7 (MFR,THA). 1 ind. Herdla, As. 27.7 (JDJ,IFR).

Fjæreplytt *Calidris maritima*

Ansamlinger: 35 ind. Tjeldstø, Øyg. 27.3 (JBE) og 40 ind. s.st. 17.12 (JBE).

Kvartbekkasin *Lymnocyrtus minimus*

Alle funn: Et vinterfunn ble rapportert: 1 ind. Grandane, Voss 24.1 (OHE). Høstens første var 1 ind. Rekvesøyane, Voss 10.9 (OHE). På Herdla, As. ble totalt ca. 20 ind. sett i perioden 21.9-13.11 (DGJ,EFR,ENA,FHP,GJE,GHØ,IFR,OHE,OMO,SSO,THA,TLI m.fl.). Ellers ganske få rapporterte funn: 1 ind. Skogsøy, Øyg. 27.9 (JBE), 2-3 ind. Stormark, Fedje 7.-10.10 (TLI,IFR,MFR m.fl.), 1 ind. Sandvin, Odda 12.10 (IMÅ) og 2 ind. s.st. 21.10 (IMÅ,RVO).

Enkeltbekkasin *Gallinago gallinago*

Desember til februar: Totalt 16 vinterfunn av ca. 33 ind. i begge ender av året fordeler seg slik: Bømlø (3), Stord (1), Odda (1), Fana (1), Bergen (11), Askøy (9), Sund (2), og Øygarden (5). Vi nevner også 60+ Rekvesøyane, Voss 25.9 (OHE) som er et anselig antall for lokaliteten.

Rugde *Scolopax rusticola*

Desember til februar: 1 ind. Aga, Ullensvang 1.1 (KGR). 1 ind. Flesland, Be. 3.1 (THA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.1 (IFR,MFR). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 30.1 og 10.2 (JBE). 1 ind. Solberg, Øyg. 10.2 (JBE). 1 ind. Hauge, Fusa 20.12 (SSO). 2 ind. Flesland, Be. 24.12-26.12 (THA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 25.12 (JBE).

Svarthalespove *Limosa limosa* [47/88-2/2]

Alle funn: 1 ind. 28.4-1.5* (F) (DGJ,SSO) viste et sett av karakterer som peker mot den sørlige underarten *L. l. limosa* (Falkenberg 2004c). Det er første gang denne underarten har blitt påtruffet i Hordaland. *L. l. limosa* hekker nærmest oss på Jæren i Rogaland. Videre har vi 1 N Haakonsvern, Be. 24.5* (MFR).

Lappspove *Limosa lapponica*

November til juli: 2 ind. Herdla, As. 26.4-1.5 (OMO,GBJ). 1 ad. Herdla, As. 27.6 (ENA) og 1 ad. s.st. 4.7 (BAN). 1 ad. Stormark, Fedje 19.7 (BBE,FFA). 2 ad. [M + F] Herdla, As. 25.7 (MFR,THA). 1 ind. Sandvin, Odda 18.9 (IMÅ,RVO) var bare tredje funn på lokaliteten.

Storspove *Numenius arquata*

Desember til februar: 1 ind. Herdla, As. 11.1 (KTO). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 1.2 (H.Savolainen). 1 ind. Solberg, Øyg. 10.2 (JBE). 1 ind. Svellingen, Øyg. 20.2 (JBE). 1 ind. Solberg, Øyg. 1.12 (JBE). 1 ind. Hiskjø, Bømlø 18.12 (OHA). 1 ind. Solberg, Øyg. 26.12 (JBE).

Sotsnipe *Tringa erythropus*

Alle funn: 1 ind. Langavatnet, Eidfjord 30.7 (TLI,E.Markhus). 1 S Tjeldstø, Øyg. 3.8, 1 S s.st. 8.8 og 1 ind. s.st. 10.8 (JBE). 1 1K Herdla, As. 4.9 (ENA,JDJ). 2 S Herdla, As. 5.9 (EFR).

Gluttsnipe *Tringa nebularia*

Hekkefunn og medio oktober til medio april: 1 ind. Hiskjø, Bømlø 23.4 (OHA). Vi nevner også en bra dagsnotering for fylket: 14 S [kl. 6-10] Vinappen, Fedje 9.8 (MFR,TLI,ATM m.fl.).

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* [0/0-1/1]

Alle funn: 1 ad. Herdla, As. 18.5 (ATM m.fl.). Dette vil ved godkjenning bli første gang denne nordamerikanske vadefuglen har blitt påvist i Hordaland. Det foreligger 11 tidligere norske funn, og Herdlafuglen vil bli den nest nordligste i landet (den nordligste stammer fra Vadsø i juni 1982). Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF. Les mer om dette funnet og forekomsten i Norge og Europa i Mjøs (2004).

Skogsnipe *Tringa ochropus*

Alle funn: 1 ind. Gjernesmoen, Voss 8.4 (ECH). 1 ind. Sandvin, Odda 18.4 (IMÅ,RVO). 1 ind. Hegglandsdalen, Os 24.4 (ATM). 1 ind. Reppen, Voss 24.4 (ECH). 1 N Herdlevær, Øyg. 27.4 (KPG). 2 ind. Moldedalen, Eidfjord 31.7 (TLI,E.Markhus). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 2.8 (OHE). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 10.8 (JBE). 2 ind. Leirvåg, Austrheim 13.8 (JDJ). Eneste hekkeindikasjon var 3 ind. inkludert et varslende par på potensiell hekkelokalitet Songve, Voss 29.4 (OHE).

Grønnstilk *Tringa glareola*

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 4.5 (FFA,IFR,MFR,DGJ). 1 ind. Herdla, As. 18.5 (ATM,FFA,EFR m.fl.). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 17.6 (OHE). 4 ind. Herdla, As. 25.7 (MFR,THA). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 31.7 (JBE). 1 ind. Svartaskjæret, Bømlo 5.8 (OHA). 1 ind. Herdla, As. 11.8 (FFA m.fl.). 1 ind. Reinavatnet, Eidfjord 11.8-12.8 (OHE). 1 1K Lotatræet, Voss 31.8 (OHE). 1 ind. Kjøll, Bømlo 9.11 (OHA m.fl.).

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*

Oktober til medio april: Tidlige vårfunn inkluderer 1 ind. Voss vandrarheim, Voss 17.4 (OHE), 1 N Fanakrå, Be. 26.4 (ENA), og 2 ind. Kollsnes, Øyg. 27.4 (KPG). 1 1K. Herdla, As. 27.11-30.11 (EFR,THA,OMO m.fl.) ble ny ekstremumstid i Hordaland. Forrige ekstremumstid stammer fra Kaland, Bergen 13.11.1988.

Steinvender *Arenaria interpres*

Hekke- og innlandsfunn: 1 ind. Grandane, Voss 18.5 (OHE) var fjerde funn på Voss. Vi nevner også tre vinterfunn: 2 ind. Herdla, As. 17.1 (BAN,THA,OHE), 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 30.12 (JBE), og 1 ind. Alvheim, Øyg. 31.12 (JBE). Høysete dagsnotering var 30 ind. Herdla, As. 28.8 (BAN,GJE,GKJ m.fl.).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*

Alle funn: 1 F Myrkdalsdelta, Voss 6.6 (OHE,TTH).

Polarjo *Stercorarius pomarinus* [47/155-3/15]

Alle funn: 1 N Skogsøy, Øyg. 1.5 (FFA,I+MFR,THA,ATM). 9 N [kl. 6.30-12.30] Skogsøy, Øyg. 15.5 (ATM). 5 N [1 mørkfaset] Skogsøy, Øyg. 20.5 (JBE,JDJ,IFR).

Tyvjo *Stercorarius parasiticus*

Alle funn: 1 N Skogsøy, Øyg. 7.5 (JBE,JDJ). 1 ind. [mørkfaset og stasjonær] Stormark, Fedje 8.5 (BAN,MFR,TLI m.fl.). 1 N lysfaset Skogsøy, Øyg. 11.5 (HSA). 30 N [kl. 6.30-12.30] Skogsøy, Øyg. 15.5 (ATM). 4 N Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE). 6 N Skogsøy, Øyg. 20.5 (JBE,JDJ,IFR). 2 N [kl. 5.15-7.30] Skogsøy, Øyg. 21.6 (JBE). 6 ind. [3 stasj. + 3] N Svellingen, Øyg. 3.7 (ECH). 2 S Skogsøy, Øyg. 28.8 (ENA). 1 S + 1 N Skogsøy, Øyg. 4.9 (ENA,JDJ,IFR). 1 ind. Svellingen, Øyg. 12.9 (ECH).

Fjelljo *Stercorarius longicaudus*

Trekk: 3 N Skogsøy, Øyg. 15.5 (ATM). 1 ad. N Rongesund, Øyg. 8.6 (KPG).

Storjo *Stercorarius skua*

Alle funn: Årets første trakk nord forbi Skogsøy, Øyg. 7.5 (JBE,JDJ). Frem til 18.9 trakk 67 ind. forbi Skogsøy, Øyg., med beste dagsnotering 23 S + 3 N Skogsøy, Øyg. 27.7 (JDJ,IFR). Ellers: 1 N Svellingen, Øyg. 3.7, 2 ind. s.st. 21.9, og 1 ind. 12.9 (ECH). 1 S Solberg, Øyg. 17.9 (JBE). 1 ind. Hjeltefjorden, Øyg. 19.9 (JBE). 9 ind. Vinappen, Fedje 20.7 (BAN,BBE,FFA m.fl.) og 1 S s.st. 9.8 (MFR,TLI,ATM m.fl.). 1 N Espevær, Bømlo 23.5 (IFR,MFR m.fl.). Sammenlignet med 2003 (209 ind.) ble dette en noe svak opptreden i fylket.

Dvergmåke *Larus minutus* [18/25-1/1]

Alle funn: 1 ad. Store Lungegårdsvann, Be. 1.2* (F) (KTO,FFA,O.Lindtjørn) og 1 ad. sett ved flere anledninger både i Store- og Lille Lungegårdsvann Sentrum, Be. Fram til 12.2 (IFR,FFA m.fl.). Første vinterfunn i Hordaland, som du kan lese mer om i Falkenberg (2004a).

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* [14-0]

Alle funn: 1 ad. Byparken, Be. 3.-4.1, 16.-28.1 (F), samt 11.3 (F) (FFA m.fl.). Dette var fuglens 11. vinter i Bergen. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Fiskemåke *Larus canus*

Utvalgte funn: Et 2K leucistisk ind. holdt seg ved Kyrkjeberget, Stord i perioden 10.1-20.2 (THH). En tilsvarende fugl, riktignok en 1K, var i Byparken, Be. 21.10 2003 (FFA), og kan godt være samme individ.

Sildemåke *Larus fuscus*

November til medio mars og Larus fuscus graellsii: De tidligste vårfunnene omfatter 1 ad. Tjeldstø, Øyg. 14.3 (JBE), 1 ad. Laksevåg, Be. 16.3 (FFA), og 1 ad. Brattholmen, Fjell 17.3 (THA).

Grønlandsmåke *Larus glaucooides* [31/32-1/1]

Alle funn: Årets eneste funn var 1 2K Fanakrå, Be. 11.-13.2* (F) (ENA,THA m.fl.).

Polarmåke *Larus hyperboreus*

Alle funn: 1 2K Øystese, Kvam 1.1 (ECH). 1 2K Merkesvik, As. 29.1 (H.Savolainen). 1 3K Svellingen, Øyg. 29.12 (JBE).

Alkekonge *Alle alle*

Innlandsfunn: 1 ind. Skotteberg, Stord 10.11 (RNY) ble funnet i en hage nærmere en km. fra sjøen. Fuglen ble tatt i forpleining, men døde et knapt døgn etterpå.

Lunde *Fratercula arctica*

Hekkefunn: Hekkeindikasjon foreligger fra Mokstein, Bømlo 15.7-22.7 (LØK) hvor 5 ad. ble sett 15.7 samt en juvenil den 22.7. Det foreligger kun et par tidligere hekkefunn fra Hordaland.

Skogdue *Columba oenas* [15/15-2/2] etter 1970

Alle funn: 1 ind. Prestegardsmoen, Voss 1.5* (OHE). 1 ind. Herdla, As. 18.4 (JDJ,IFR).

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto*

Innlandsfunn: 1 ind. Haugo, Voss 22.5 (OHE,TTH) er en sjelden observasjon fra Voss.

Turteldue *Streptopelia turtur* [52/55-3/3]

Alle funn: 1 ind. Haugo, Voss 20.5-23.5* (F) (ECH,OHE,TTH). 1 ind. Herdla, As. 29.9* (F) (IFR,MFR,THA). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 14.10* (F) (ENA).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

Alle funn: 3 sy. på forskjellige lokaliteter på Voss 15.4 (ECH). Voss er den eneste kommunen i Hordaland hvor man med en viss grad av sikkerhet kan treffe på spurveugla om våren.

Jordugle *Asio flammeus*

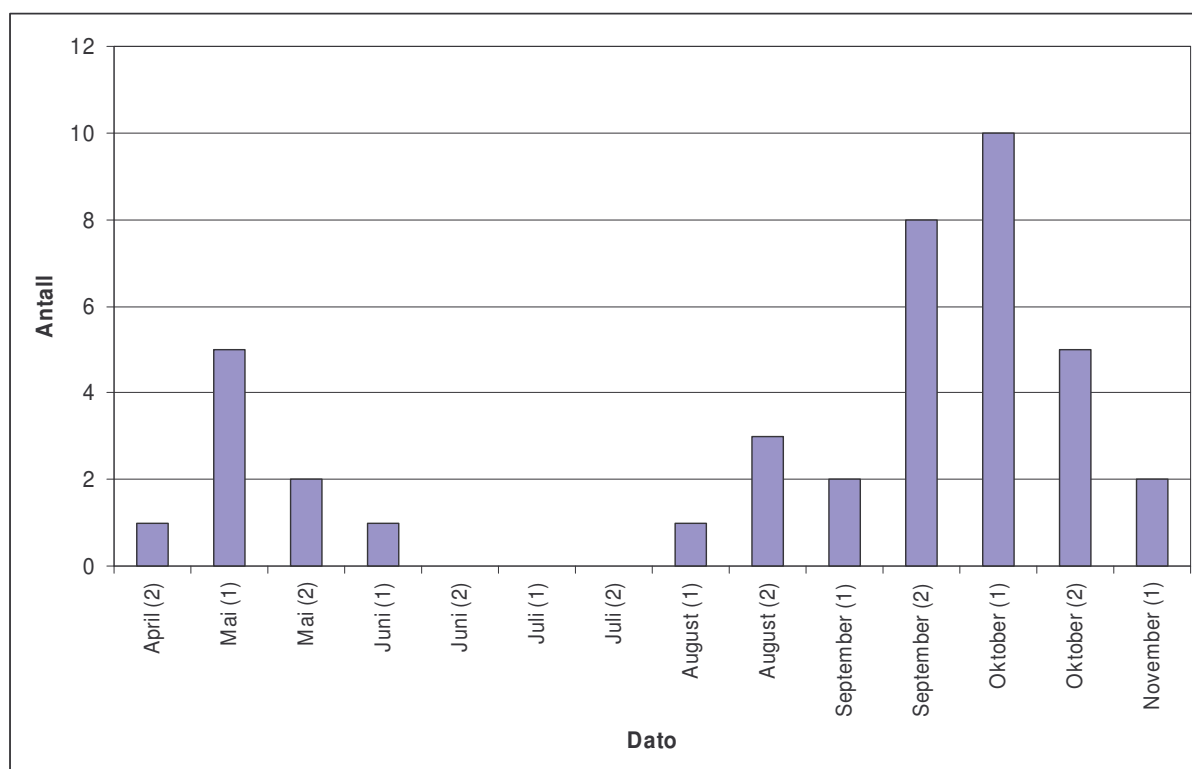
Alle funn: 1 ind. Purkebolsvatnet, Austrheim 27.3 (MFR m.fl.). 1 ind. Austrheim, Austrheim 12.4 (OWS). 1 N Skogsøy, Øyg. 1.5 (FFA,I+MFR,THA,ATM). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 30.10 (JBE,JDJ). En moderat smågnagersommer på Hardangervidda gjorde sitt til at ingen fugler ble rapportert derfra.

Tårnseiler *Apus apus*

Oktober til april: 1 ind. Gravdal, Be. 4.5 (MFR) er ny ekstremumstid i Hordaland, mens 1 ind. Nygårdshøyden, Be. 6.10 (IBY) er en uvanlig sein observasjon. Vi nevner også 100+ S Kyrkjefjellet, Bømlo 6.8 (PMA), som illustrerer god trekketid for arten.

Hærfugl *Upupa epops* [38/38-2/2]

Alle funn: 1 ind. Vabø, Lindås 24.-26.8* (TSV m.fl.). 1 ind. Telavåg, Sund 31.8-19.9* (F) (TAS,ENA,FFA m.fl.). Fuglen fra Lindås var årets første i Norge. Se for øvrig figur 1 for den månedsvise fordelingen av alle funn av hærfugl i Hordaland.

Figur 1: Antall funn ($n=40$) av hærfugl *Upupa epops* fordelt på måned i Hordaland gjennom tidene. (1) og (2) = Første eller andre halvdel av måneden. Fylkets første funn stammer fra 29. september 1881, da en fugl ble skutt på Skogsvåg i Fjell kommune. Skinnen ligger nå i samlingene til Bergen Zoologiske Museum. Funnene (dato da fuglen ble funnet) som er vist i figuren er fra perioden 21. april til 3. november.

Vendehals *Jynx torquilla*

Alle funn: 1 ind. Herdlevær, Øyg. 2.5 (ENA). 1 ind. Brandset, Voss 9.5 (ECH). 1 sy. Løyning, Odda 9.5 (S.Kvam). 1 ind. Reppen, Voss 23.5 (ECH). 1 sy. Fonnastøl, Odda 31.5 (IMÅ). 1 sy. Helleskår, Odda 31.5 (IMÅ). 2 ind. Hosås, Voss 10.6 (OHE), trolig hekking her. 1 ind. Fonnastøl, Odda 1.8 (IMÅ). 1 ind. Potten, Voss 9.9 (OHE).

Dvergspett *Dendrocopos minor*

Utvalgte funn: 1 ind. Herdla, As. 31.12 (DGJ). En sjelden art på godt besøkte Herdla.

Sanglerke *Alauda arvensis*

Medio november - januar: Alle årets vinterfunn stammer fra Herdla, As: 5 ind. fra i fjor til 27.02 (THA,OMO m.fl.). I desember: 2 ind. 11.12 (HSA) og 1 ind. 18.12 (OMO,HSA).

Fjellerke *Eremophila alpestris*

Trekk: 1 ind. Herdla, As. 21.4 (ATM). Fjellerka er meget fåtallig opptredende langs kysten av Hordaland, men på Herdla har den vært årlig siden 2001 i månedsskiftet april/mai.

Låvesvale *Hirundo rustica*

Medio oktober - mars: Årets seineste fugl var 1 ind. Haugamoen, Voss 15.10 (OHE).

Amursvale *Hirundo daurica* [3/3-1/1]

Alle funn: 1 ind. Kalandsviken, Be 13.05-23.05 (F) (ATM m.fl.). Etter en periode med SØ og etter hvert mye nedbør dukket denne fuglen opp. Været holdt seg dårlig i dagene framover, og vindretningen snudde til N NV. Dette var nok begge faktorer som gjorde at fuglen holdt seg på lokaliteten lenge (Falkenberg 2004d). Førringe funn av amursvale i Hordaland stammer fra Follese på Askøy 28.04 2001. Den ble i motsetning til årets fugl kun sett av en heldig observatør. De to første funnene hos oss var 1 ind. Eggøy, Fitjar 15.6 1980 og 1 ind. Sandvin, Odda 14.5 1991. Årets funn er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

Trepiplerke *Anthus trivialis*

Oktober - medio april: Årets første var uvanlig tidlig ute; 1 sy. Prestegardsmoen, Voss 22.04 (OHE).

Heiplierke *Anthus pratensis*

Desember - februar: 2 ind. Herdla, As. 12.12 (MFR,THA,OIN). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.12 (JBE) og 2 ind. s.st. 17.12. 2 ind. Kjøl, Bømlo 18.12 og 3 ind. s.st. 31.12 (OHA). 2 ind. Hiskjø, Bømlo 31.12 (OHA).

Gulerle *Motacilla flava*

Alle funn: 1 M varslende Isdalen, Eidfjord 3.7 (ATM). Alle øvrige funn er fra perioden 11. 8-12.9 og er høsttrekkere. Det er spesielt i kommunene Eidfjord, Odda og på Voss at arten er hyppig rapportert. I Odda er det observert 10 ind. der alle var på Sandvin. I Eidfjord kommune er det 72 ind. med makstall på 30+ i området Sandhaug-Tinnhølen 14.08 (OHE). På Voss ble det observert 11 ind. på Gjernesmoen 18.08 (OHE). I ytre strøk er det kun på Herdla at arten er observert med 2 ind. 28.08 (BAN,GJE,GKJ m.fl.), og 1 ind. 2.-5.9 (EFR,MFR,THA).

Vintererle *Motacilla cinerea*

Alle funn: Arten fortsetter den gode trenden. Det er i likhet med de siste åra Voss som er den viktigste kommunen og minimum 5 par har hekket der i år. Den første observasjonen var 1 par Gjernesmoen 23.3 (OHE). Høyeste ansamling er 9+ ind. Vangsvatnet 17.8 (OHE). I Bergen er det 2 ind. Arnaelven 25.4-2.5 (GBJ,OOV) og 1 ind.

Møllendalselven 26.06 (DSH). Øvrige vår og sommerfunn er 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 3.4 (JBE), 1 par Oselva, Os 24.4 (ATM), 1 ind. Grønsdal, Odda 28.4 (IMÅ), 2 ind. Skarsmoe, Odda 4.5 (ECH), 2 par; begge trolig hekkende Odda 13.6 (IMÅ m.fl.), 1 par Bleie, Ullensvang 06.06 (ALA) var første hekkefunn i kommunen, 1 M Tveitafossen, Ullensvang 6.7 (NIT), 1 ind. Gjelmervik, Etne 25.7 (OHE). Høsttrekk: Voss er igjen beste kommune med makstall 8 ind. Gjernesmoen, 18.9-21.9 (OHE), 1 ind. Egnehjem, Odda 8.-19.9 (ALA), 1 ind. Sandvin, Odda 16.9 (ALA). Sene individer er observert med 1 1K Gjernesmoen, Voss 4.10 og 2 ind. samme sted 5.10 (OHE), 1 ind. Herdla, As. 28.10 (DGJ), 1 ind. Haugo, Voss 03.11 (OHE). Til slutt har vi 1 1K Ortuvannet, Be. 26.12 (JOP), som var et uvanlig vinterfunn hos oss.

Linerle *Motacilla alba alba*

November - februar: 1 ind. Bleie, Ullensvang 1.11 (A. Askeland), 1 ind. Sandvin, Odda 7.11 (OHE,IMÅ).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Alle funn: Først summerer vi noen viktige lokaliteter i løpet av året. Herdla, Askøy: Årets første fugl var en 2K M eller F 20.3 (GJE). Allerede dagen etter var det 5 M der ute (EFR). I perioden 24.3-18.5 ble det sett 5 F og minst 16 M, der de beste dagene var 2 F + 4 M 7.4 og 2 F + 5 M 17.-18.4. Første fugl med hekkeatferd på Herdla i år var 1 M 30.5. Etter dette ble den sett mate på 3 juv. fra 15.6-27.6, men ingen hunn ble sett i lag med dem. Resten av året ble det kun gjort tre funn på Herdla; 1 ind. 27.7, 1 ad. M 11.8 og 2 ad. 19.8 (ENA,FFA,DGJ,IGR m.fl.). Herdlevær, Øyg: Det ble rapportert om fugler i perioden 21.3-2.5, anslagsvis 8 forskjellige ind. (MFR,THA,ATM,OOV m.fl.). I perioden 1.-5.6 ble det ved flere anledninger sett en hann med mat i nebbet (KPG). Breivik, Øyg: I løpet av seks datoer i perioden 29.3-15.4 observert minst 8 ind. der den beste dagen var 3.4, da 5 M + 1 F var tilstede (JBE,IFR,MFR,KTO m.fl.). Voss: 1 M Gjernesmoen, Voss 23.-25.3, og muligens samme fugl tilbake s.st. 13.4. På Grandane, Voss som ligger like ved ble 1 M sett 11.4, og den fikk selskap av en F 13.4. 1 M var på plass igjen 25.5. Dreier dette seg om 1 M og 1 F, så var hannen også innom Tintrabrua 26.3 (OHE). Det forelå kun to tidligere funn fra Voss kommune. Vinnesleiro, Fusa: 1 M ble observert mate 2 juv. i perioden 16.7-13.8 (SSO). Så ramser vi opp enkeltobservasjonene kronologisk: 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 21.3 (JBE). 1 M Stormark, Fedje 27.3 (MFR m.fl.). 1 M Tjeldstø, Øyg. 27.-31.3 (JBE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 28.3 (ATM,OOV). 2 M Kollsnes, Øyg. 31.3 (KPG). 1 M Skånevik, Etne 5.4 (OHE,TTH). 1 M Taraldsvik, Etne 5.4 (OHE,TTH). 1 F Sandvin, Odda 17.-18.4 (IMÅ,RVO). 1 ind. Mehus, Bømlø 21.4 (OHA). 1 M Tjeldstø, Øyg. 21.4 (JBE). 1 ind. Fonnastøl, Odda 22.4 (IMÅ,RVO). 1 M Kremmerholmen, Fedje 8.5 (TLI). 1 M Melingen, Åsane, Be. 1.7 (EFR). 1 F Sævarhagsvikjø, Stord 23.7 (THH). Det absolutte minimum i år var 56 ind. (ingen juv. inkludert, da det er usikkert om det dreier seg om hybridavkom). Tre konstaterte hekkefunn med hanner involvert er litt over gjennomsnittet de siste åra, mens årets total er den beste opptreden i fylket noensinne.

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Alle funn: I januar måned ble det kun sett svanser i indre strøk; Eidfjord (30+ ind.), Odda (90+) og Ullensvang (30). Neste obs. kommer først 23.3 da 5 ind. var i Løfallstrand, Kvinnherad (ALA). Årets mest oppsiktsvekkende observasjon var 2 ind. Eknes, Lindås 14.8 (MWI), som trolig var første augustfunn i Hordaland! Høstens første fugler dukket opp med 12 ind. i Odda sentrum, Odda 7.10 (G.Systad). Deretter tok det formelig av, og vi opplevde en meget god svansehest. Kommunevis fordelig i fram til nyttår ble slik: Askøy (102 ind.), Austevoll (22), Bergen (1556), Bømlø (36), Eidfjord (100), Fedje (26), Fjell (70), Fusa (25), Lindås (160), Odda (174), Os (200), Stord (44), Ullensvang (366), Voss (373), Øygarden (453). Det er selvsagt fare for at noen fugler er

inkludert flere ganger i tallene, men trolig er underrapportering en større feilkilde i dette materialet.

Jernspurv *Prunella modularis*

Medio november - medio mars: 1 ind. Øvre Eidfjord, Eidfjord 18.11 (ATM). 1 ind. Herdla, As. 18.12 (OMO,HSA). En vinteropptreden som er akkurat midt på treet i forhold til de siste elleve åra (snitt 1,9 ind./år).

Blåstrupe *Luscinia svecica*

Oktober - april, trekk: 1 1K i delvis juv. drakt Gjernesmoen, Voss 5.8 (OHE). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 17.-24.8 (OHE). 1 ind. Herdla, As. 28.8 (BAN,GJE,GKJ). 1 M Sandvin, Odda 30.8 (IMÅ). 1 1K Nedre Eidfjord, Eidfjord 5.9 (ATM).

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* [29/33-1/1]

Alle funn: 1 F Laksevåg, Be. 22.1* (ATM). Første vinterfunn i Hordaland, og bare andre funn i Bergen kommune. Se også Falkenberg (2004a). Noen få svartrødstjerter overvintret i Norge, først og fremst på Lista og Jæren.

Svartstrupe *Saxicola torquata* [34/55-4/5]

Alle funn: 1 F Breivik, Øyg. 14.3* (F) (ECH). 1 1K + 1 ad. Hiskjo, Bømlo 11.9* (F) (OHA). 1 M Ågotnes, Fjell 18.-19.11* (GJE,FFA). 1 ind. Hiskjo, Bømlo* (F) 11.12-26.12 (OHA,KBE). Spennende observasjon fra Hiskjo i september, der 1K-fuglen hadde juvenile fjær på ryggen, hele hodet og på brystet. Dette kan tyde på at arten har hekket i nærområdet i løpet av seinsommeren (Cramp 1988). Desemberfuglen fra Hiskjo viste karakterer som kan tyde på et østlig opphav. Funnet vil bli videresendt til NSKF.

Gråtrost *Turdus pilaris*

Utvalgte funn: To ansamlinger/konsentrasjoner skiller seg ut i år; 3500 ind. Sandvin, Odda 23.10 (IMÅ). 1650 S Bulko, Voss 24.10 (OHE).

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

Ansamlinger desember - februar: Årets største vinteransamlinger var 10+ ind. i Nygårdsparken, Be. gjennom hele januar (FFA,GHÖ m.fl.). 30 ind. Rommetveit, Stord 16.1 (THH). 40 ind. Haga, Stord 1.2 (THH). 15 ind. Tveita, Stord 8.2 (THH). Lite observasjoner generelt i de kalde månedene i år.

Duetrost *Turdus viscivorus*

Alle funn: 1 ind. Breivik, Øyg. 21. og 25.3, samt 3 ind. s.st. 2.4 (IFR,MFR). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 31.3 (JBE) og 1 ind. 2.4 (IFR,MFR). 1 ind. Sandvin, Odda 17.4 (IMÅ). 2 ind. Fonnastøl, Odda 22.4 (IMÅ,RVO). 1 ind. Sandvin, Odda 23.10 (RVO).

Gresshoppesanger *Locustella naevia* [58/62-7/7]

Alle funn: 1 sy. Kalandsvika, Be. 25.-31.5 (BAN m.fl.). 1 sy. Østre Liavatnet, Lindås 31.5 (MWI). 1 sy. Bjøddalen, Bømlo 2.-17.6 (LØK). 1 sy. Rimbareidtjødno, Fitjar 2.6 (THH,AVA m.fl.). 1 1K rm. Sollien, Be. 17.7* (F) (BAN,ATM). 1 sy. Myrkdalsdeltaet, Voss 1.8 (ECH). 1 1K rm. Sollien, Be. 13.8* (F) (BAN,ATM,FFA). Det er verdt å merke seg de to 1K-fuglene som ble fanget og ringmerket i juli og august. Lokaliteten er rimelig sentralt i Bergen, ved foten av Ulriken. Tilsynelatende en merkelig plass for denne arten.

Myrsanger *Acrocephalus palustris* [6/9-1/1]

Alle funn: 1 sy. Myrkdalsdeltaet, Voss 19.6-5.7* (F) (OHE,BAN m.fl.). Vi husker friskt i minnet sommeren 2002, da myrsangeren hekket nettopp i Myrkdalsdeltaet (Falkenberg

2003). Til tross for ingen myrsangeren her i fjor, var det nå en syngende hann her. Ingen åpenbare tegn utover fuglens sang som skulle indikere hekking i år.

Møller *Sylvia curruca* [128/148-11/14]

Alle funn: 3 sy. Fedje 8.5 (BAN,MFR m.fl.). 1 sy. Skogsøy, Øyg. 15.5 (KPG). 2 sy. Herdla, As. 18.5 (ATM,FFA,EFR). 1 sy. Sandviken sykehus, Be. 30.5 (NIT). 1 sy. Prestegardsmoen, Voss 4.6 (OHE), var bare tredje funn i kommunen. 1+ sy. Tjeldstø, Øyg. 10.-22.6 (JBE). 1 sy. Eide, Sund 12.6 (FFA,MOL). 1 sy. Hjelme. Øyg. 22.-30.6 (JBE). 1 ind. Herdla, As. 4.7 (BAN). 1-2 ind. Fedje 8.-9.10 (MFR). 1 ind. Turøy, Fjell 9.10 (ATM).

Tornsanger *Sylvia communis*

Oktober - april: Vi tar med et funn utenfor rapportperioden; 2-3 ind. Haugamoen, Voss 25.8. En uvanlig art i kommunen.

Hagesanger *Sylvia borin*

Oktober - april: 1 ind. Herdlevær, Øyg. 7.10 (ECH,P.Leitao). En årlig, men meget fåtallig art i oktober hos oss.

Munk *Sylvia atricapilla* [85/100-16/18] vinterfunn etter 1992

Medio november - medio april: Individfordelingen fra første halvår (1.1-15.4) fordeler seg kommunevis slik: Bergen (7 ind.), Odda (1), Osterøy (2) og Stord (1). Andre halvår (15.11-31.12) hadde denne kommunevise fordelingen: Bergen (5), Fjell (1) og Øygarden (1).

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* [57/63-2/2]

Alle funn: 1 ind. Herdlevær, Øyg. 30.9* (IFR,MFR). 1 ind. Vinappen, Fedje 8.10* (BSJ,IMÅ). Dette var faktisk de første funnene siden oktober 2001! Arten har en varierende høstopptreden hos oss. Den beste høsten i Hordaland var i 1999, da 16 individer ble observert.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

November - mars: 3 ind. Gjernesmoen, Voss 22.10 (OHE) må sies å være en usedvanlig sein observasjon fra indre strøk.

Stjertmeis *Aegithalos aegithalos*

Utvalgte funn: Årets største ansamling var 65+ ind. Vosso, Voss 5.11 (OHE).

Tornskate *Lanius collurio*

Alle funn: 1 F Vinappen, Fedje 8.5 (BAN,MFR,TLI m.fl.). 1 M Stormark, Fedje 8.5 (BAN,MFR,TLI m.fl.).

Varsler *Lanius excubitor*

Alle funn: 1 ind. Hiskjo, Bømlø 20.12 (2003)-14.3 (KBE,LØK). 1 ind. Kalandsvika, Be. 28.12 (2003)-27.3 (T. Sivertsen m.fl.). 1 ind. Granvinsdeltaet, Granvin 1.1 (ECH). 1 ind. Sandvin, Odda 9.1 (RVO). 1 ind. Haukeland, Fana, Be. 17.-19.1 (AHÅ,IFR,MFR). Neste observasjon kommer først i oktober: 1 ind. Sandvin, Odda 2.10 (IMÅ,RVO). 1 ind. Bulko, Voss 5.10 (ECH). 1 ind. Kalandsvika, Be. 7.11 (K. Salomonsen). 1 ind. Reppen, Voss 5.12 (ECH).

Kornkråke *Corvus frugilegus*

Alle funn: 1 2K Rådalen, Be. 29.12 (2003)-2.1 (THA). 1 ind. Hystad, Stord 6.1 (THH). 1 ind. Vindenes, Fjell 16.1 (IFR,MFR). 1 2K Herdlevær, Øyg. 21.3 (MFR,THA). 1 ind.

Torsvik, Øyg. 21.3 (MFR,THA). 1 ad. Herdla, As. 30.3 (DGJ). 1 2K Flesland, Be. 10.-17.4 (THA,KTO). 4 ind. Kollsnes, Øyg. 20.-22.4 (KPG). 1 ad. Rimbareid, Fitjar 26.9 (T.Heggland,THH). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 16.10 (JBE). Opptil 3 ind. [1 1K + 2 ad.] Herdla, As. 19.10-31.12 (MFR,THA m.fl.). 1 1K Rådalen, Be. 10.11-12.10 (THA). 1 ind. Minde, Be. 16.11 (HTO), og muligens samme fugl var på Mindemyren, Be. 7.12 (GJE). 17 ind. i løpet av året er relativt bra. De beste årene siden vi begynte med komplette rapporter i 1994 har vært; 1994 (27 ind.) og 2003 (23 ind.).

Svartkråke *Corvus corone* [67/72-0/0]

Alle funn: 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 1.9* (F) (2003)-15.4 (JBE m.fl.). 1 ind. Byparken, Be. 31.10 (2003)-20.3* (F) (FFA m.fl.). 1 ind. Stormark, Fedje 19.7* (BBE,FFA) og 3.10* (IFR,MFR,THA). Vi antar at alle tre fuglene i år er de samme som har blitt godkjent på sine respektive lokaliteter i 2003.

Ravn *Corvus corax*

Utvalgte funn: Årets største ansamling var 180+ ind. Bjørke, Voss 2.1 (OHE,TTH).

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*

Utvalgte funn: Årets største vinteransamling var 80 ind. i Nygårdsparken, Be. 15.-16.12 (FFA,MOL).

Stillits *Carduelis carduelis*

Alle funn: I løpet av første halvår, i perioden 1.1-24.3, ble det kun sett fugler i Bergen (5 ind.) og på Bømlo (50). Første høstfugl var et enkelt ind. som dukket opp på Herdla, As. 20.10 (GHÖ,TLI m.fl.). Etter dette og ut året hadde vi denne kommunevise individfordelingen: Askøy (25), Bergen (2), Bømlo (15), Lindås (7), Sund (1) og Øygarden (35). Største ansamling var 20 ind. på Tjeldstø, Øyg. 22.11 (JBE). Totalt 140 ind. blir lite i forhold til de to foregående åra (261 ind. i 2003 og 323 i 2002), men er rimelig bra i forhold til gjennomsnittet de siste ti åra som har vært på 120 ind./år.

Tornirisk *Carduelis cannabina*

November - mars: 2 N Kollsnes, Øyg. 31.3 (KPG) er trolig tidlige trekkere framfor overvintrende fugler.

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

Desember - februar: 1 ind. Gåsland, Bømlo 5.-11.1 (KKA).

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*

Utvalgte funn: Årets bestenotering stammer fra Herdlevær, Øyg. 30.10, da 600 ind. trakk nordover mellom klokka 9 og 14 (ENA,TLI,ATM).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera* [166/1272-1/1]

Alle funn: 1 M Herdla, As. 18.10* (IFR). Tilbake til hverdagen igjen etter superinflusen i 2002/2003. Fuglen ble sett i en flokk med grankorsnebb.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* [27/30-1/4]

Alle funn: Årets første fugl var en M i Myrkdalsdeltaet, Voss 5.6. Tallet økte etter hvert til tre sy. M, hvorav en var en 2K. I perioden fram til 5.7* (F) ble fugler sett på lokaliteten ved hvert besøk. Det helt store skjedde 26.6, da en hunn ble sett med mat i nebbet. (ECH,OHE,TTH m.fl.). Dette var første påviste hekkefunn i Hordaland. Denne spennende kulturmark- og våtmarkslokaliteten er ingen ny plass for rosenfink. Graver vi litt rundt i LRSK-arkivet, så finner vi at fylkets sjette funn faktisk også stammer fra Myrkdalsdeltaet; en syngende 3K+ hann juni 1990. Lokaliteten hadde dessuten besøk av

en 2K hann i juni 1997. Så habitatet er tydeligvis tilfredstillende for fuglene, og indikasjoner på hekking har faktisk blitt sett i forbindelse med de tidligere funnene. Nevnes bør det også at fylkets så langt eneste hekkefunn av myrsanger stammer fra Myrkdalsdeltaet (Falkenberg 2003).

Konglebit *Pinicola enucleator* [15/90-4/28]

Alle funn: 12 ind. rastet en kort stund på Herdla, As. 6.11 (THA), før de igjen tok til vingene og dro nordover. 10 ind. Manger, Radøy 7.11 (TSV), gjorde som Herdlafuglene, rastet litt før de fløy nordover. 2 M + 1 F Løvstakken, Be. 13.11 (HSA). 2 M + 1 F Vatnadalen, Stord 29.12 (THH). Vår del av storinfluxen på Jæren i Rogaland 6.11. Der ble nærmere 1000 ind. sett denne dagen!

Dompap *Pyrrhula pyrrhula*

Utvalgte funn: I løpet av oktober kom det et uvanlig innsig av arten til Hordaland og Norge generelt. Hos oss ble flokker på opptil 50 ind. sett både i indre og ytre deler av fylket. Mange av fuglene laget en uvanlig leketrompetaktig lyd, mens andre hadde mer normal lyd som vi kjenner den. Det har vært mange diskusjoner rundt opphavet til disse fuglene. At de kommer østfra er det levnet liten tvil om, men fra hvor? Det er foreslått av fuglene kan stamme fra Kaukasus, der arten har lyd som er kompatibel med det som årets fugler hadde. LRSK vil oppdatere leserne om det kommer nye fakta på bordet.

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

Alle funn: Fuglene i Nygårdsparken, Be. Holdt seg fra fjoråret og fram til 21.4. Toppnoteringen var 30+ ind. 4.1 (FFA,MFR m.fl.). Videre finner vi 2 ind. Songvesborgi, Voss 20.12 (2003)-13.1 (OHE). Opptil 20 ind. Paradis, Bergen 1.1-6.2 (AWA). Opptil 2 ind. Nedre Eidfjord, Eidfjord 5.1-4.2 (MHA). 1 ind. Rommetveit, Stord 1.2 (THH). 1 ind. valen, Kvinnherad 5.2 (O. Saltnes). 2 M + 1 F Lofthus, Ullensvang 22.2 (RVO). 2 ind. Skare, Odda 16.-20.4 (M. Wallevik). 1 M Nedre Eidfjord, Eidfjord 18.4 (G. Elnan). 3 ind. Lyngstrand, Kvinnherad 18.4 (VAL). 2 ind. Fantoft stavkirke, Be. 24.4 (ENA). 1 ind. Sandvin, Odda 23.10 (IMÅ). 1 ind. Nygårdsparken, Be. 5.11, økende til 7 ind. i desember, som holdt seg ut året (FFA,TLI m.fl.). 1 ind. Paradis, Be. 13.11 (AWA).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Trekk og vinter: 1 ind. Herdla, As. 20.12 (2003)-17.1 (EFR,THA m.fl.). 1 M Kollsnes, Øyg. 12.4 (GHÖ). Opptil 3 ind. Herdla, As. 13.-21.4 (JDJ m.fl.). 2 ind. Stormark, Fedje 29.9 (JDJ). 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 26.10 (JBE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 30.10 (JBE,JDJ). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 30.10 (ENA,TLI,ATM). Vinterfunnet på Herdla er en meget sjelden vinterobservasjon i Hordaland.

Observatører

ABJ=Anders Bjordal, ABR=Arild Breistøl, ATM=Alf Tore Mjøs, AWA= Anders W. Aune, BAN=Bjarne Andersen, DGJ=Dag Gjerde, ECH=Eddie Chapman, EFR=Egil Frantzen, ENA=Eirik Nydal Adolfsen, FFA=Frode Falkenberg, FHP=Frank Helen Pedersen, GBJ=Geir Bjørsvik, GHA=Gunnar Halvorsen, GHÖ=Göran Högstedt, GJE=Geir Jensen, HDI=Harry Dijkstra, HSA= Heikki Savolainen, HTO=Harald Totland, IFR=Ian Fredriksen, IGR=Ingvar Grastveit, IMÅ=Ingvar Måge, JBE=Julian Bell, JDJ=Jon Djupvik, JKJ=Jostein Kjærandsen, JOP=Jørn Opsal, KBE=Kjell Bergtun, KKA=Karsten Katla, KPG=Karl Petter Gade, LØK=Lars Økland, MFR=Michael Fredriksen, MHA= Mildrid Haugsnes, MKL=Magne Klemmetsen, MOL=Marte Oldervoll, MWI=Morten Wilhelmsen, NIT=Njål Inge Tjensvoll, OBH=Ole Berge Helland, OHA=Odd Hallaråker, OHE=Oddvar Heggøy, OMO=Ottar M. Osaland, OOV=Olav Overvoll, PMA=Peter Mallinson, RHO=Roy Hovland, RVI=Ragnar Vikøren, RVO=Rune Voie, SBY=Stein Byrkjeland, SSO=Sindre Solberg, TBR=Tor Bjarte Reigstad, TAS=Tore Andre Stormark, THA=Terje Hansen, THH=Tor Helge Heggland, TLI=Terje Lislevand, TSV=Tore Svendsen, TTH=Trond Thorsteinson.

Referanser

- Cramp, S (ed.) (1988). The Birds of the Western Palearctic, Vol. V
- Falkenberg, F. (2003). Fugler i Hordaland 2002. Krompen 32: 131-156
- Falkenberg, F. (2004a). Nye vintergjester i Hordaland. Krompen 33: 21-23
- Falkenberg, F. (2004b). Rosenfink – en ny hekkefugl i Hordaland. [Internett] cyberbirding.no/nof/ 1. juli 2004. Tilgjengelig fra: http://cyberbirding.uib.no/nof/nyheter/dato/2004_29.php
- Falkenberg, F. (2004c). Svarthalespove – en ny underart for Hordaland. [Internett] cyberbirding.no/nof/ 16. mai 2004. Tilgjengelig fra: http://cyberbirding.uib.no/nof/nyheter/dato/2004_25.php
- Falkenberg, F. (2004d). Amursvale. Krompen 33: 46-47
- Håland, A. (2005). Hekkende sothøner i Hordaland 1970-2004. Krompen 34: 56-62
- Mjøs, A. T. (2005). Gulbeinsnipe på Herdla. Krompen 34: 26-28
- Nydal Adolfsen, E. (2004). Amerikablesand – en ny art for Hordaland. Krompen 34: 29
- Tjensvoll N. I. (2004). Etablering av knoppsvanen i Hordaland. Krompen 33: 155-157